

SPRÅKSTIMULERA MERA Språkslottet

Elvira Ashby
logoped & författare

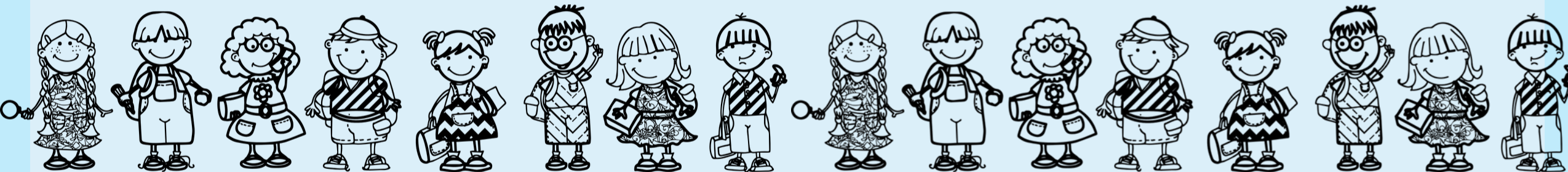
12%

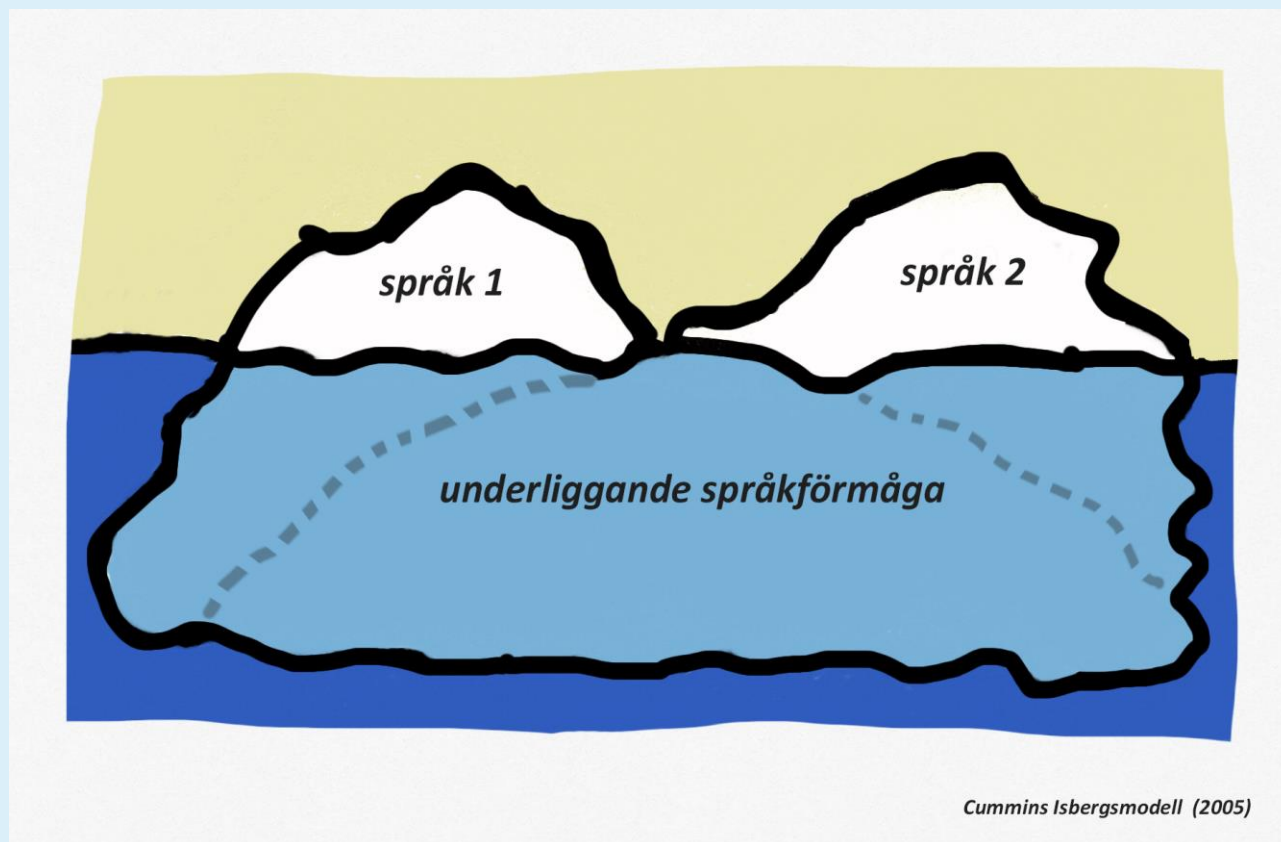
25%

Vilka behöver språkstimulans?

5-8%

100%

Flerspråkighet ...

Språkutvecklingen påverkas inte negativt av flerspråkighet – den påverkas av hur mycket språkstimulans vi får.

... bygg på alla språk!

... ett smörgåsbord!

Förhållningssätt, strategier, aktiviteter, språklekar ...

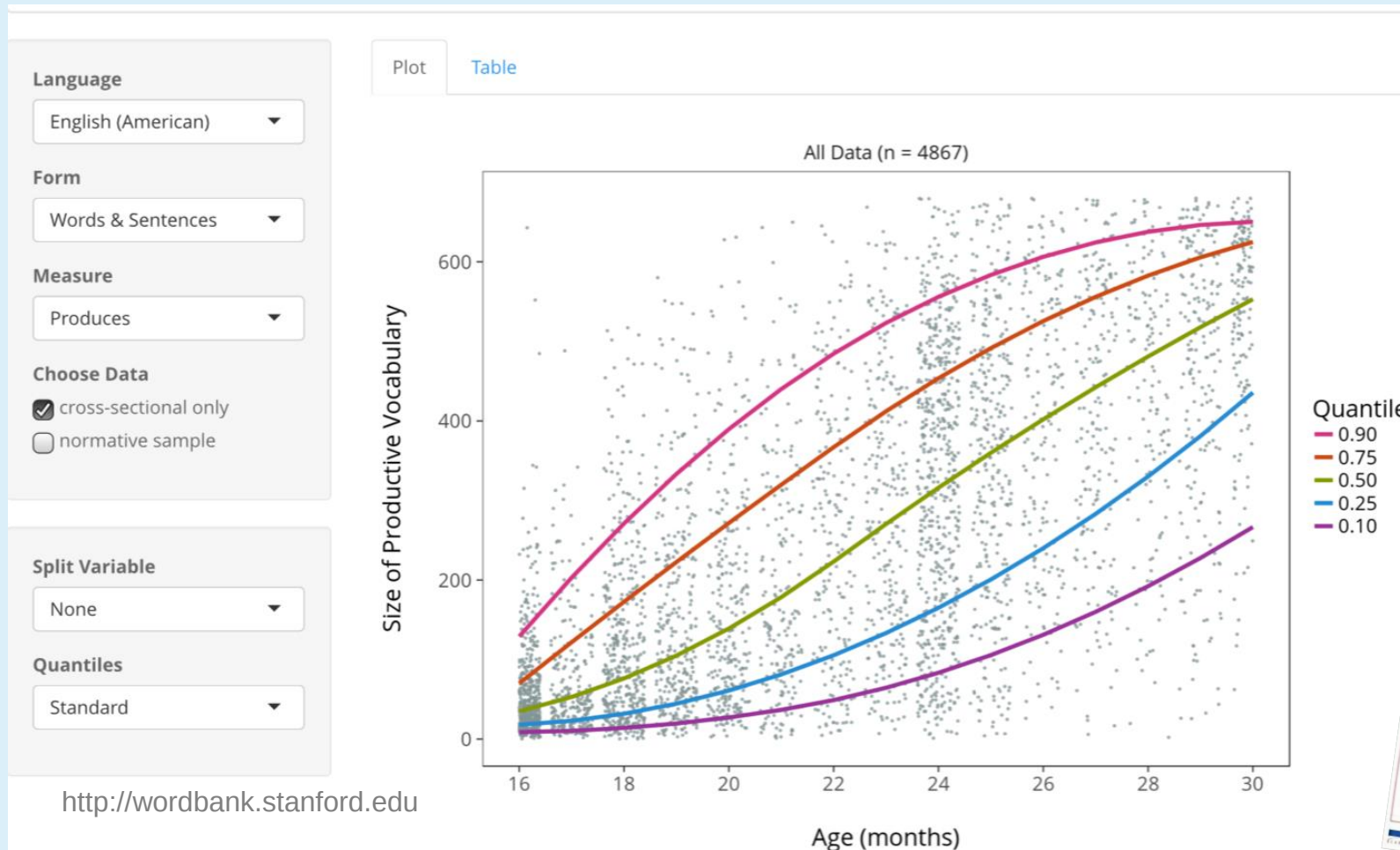
- när vi använder det medvetet händer något magiskt!

Studie av Ramirez (2020): Föräldrar coachades ...

... fler dialoger och effekt på ordförrådet!

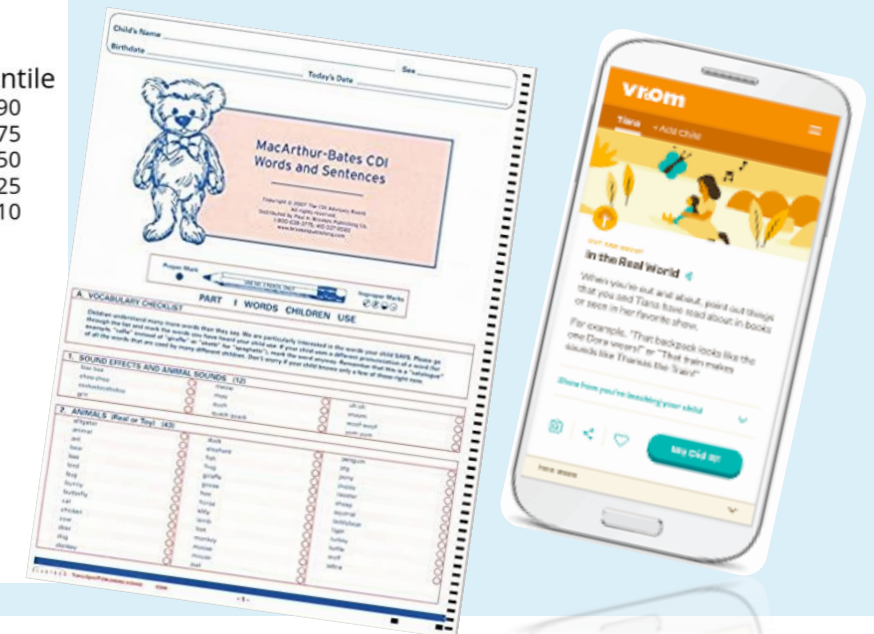
- vid 18 mån: från medel 60 ord till medel 100 ord.

<http://wordbank.stanford.edu>

www.vroom.org

www.språkbyggarna.se

Före första orden ...

Kommunikation!

... med joller och kropp!

... turtagning och samspel

... du och jag tittar på det här tillsammans!

... jag kan påverka världen!

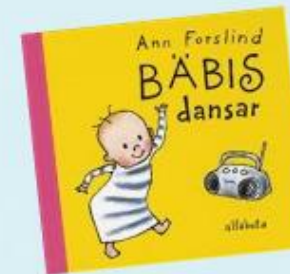
Från “aaooo” till “bababa” till ord. Av sig själv eller hårdträning?

Smyg in språkstimulans i allt barnen tycker är roligt!

- barnens egen lek
 - i vuxenstyrda lekar
 - när vi läser
 - i alla vardagssituationer!
-
- ✓ *För in nya ord!*
 - ✓ *Lek med ljud, ljudhärmade ord!*
 - ✓ *Locka barnen att härma och fylla i...*
 - ✓ *Förstärk med gester och tecken!*

Vad händer
med vårt tal när
vi tecknar?

Tecken? Ja, TAKK!

- Lättare för barnen motoriskt ...
- Konkreta och liknar ofta det de symboliserar
- Vi pratar långsammare och tydligare
- Det går att hjälpa barn att forma tecken

SLÅ UPP: ritadetecken.se, hattenonline.se

TABELL 4.1 Milstolpar av tidig kommunikationsutveckling.
Efter Milestones of Early Communication Development ur Rhea Pauls bok
”Language Disorders from Infancy Through Adolescence”.

ÅLDER	KOMMUNIKATIONSUTVECKLING
0–8 mån	Skrik, ljudanden, joller och rörelser som omgivningen tolkar.
8–12 mån	Börjar medvetet begära och kommentera med ljud och gester. Förstår i snitt 3–50 ord. Säger de första orden.
12–18 mån	Aktiva ordförrådet växer till 50–100 ord vid 18 mån. Förstår allt fler ord även utanför de sammanhang där de vanligtvis används.
18 mån– 2 år	Aktivt ordförråd i snitt 200–300 ord vid 2 års ålder. Börjar sätta ihop två ord i en sats. Talet 50 % förståeligt. Börjar kunna svara på frågor.
2–2 1/2 år	Börjar förstå och använda ”vad?”- och ”vem?”-frågor. Börjar använda vissa ordböjningar och negationer (ex. ”nej”).
2 1/2–3 år	Börjar förstå och använda vanliga lägesord (i, på, under, etc.). Börjar förstå och använda ”varför?”-frågor. Talet ca 75 % förståeligt. Använder allt mer språk i lek.
3–3 1/2 år	Förstår och kan använda mer komplexa meningar. Börjar förstå vanliga ord för färger. Uttalet förenklas fortfarande.

Barnen utvecklas ...

... men hur går det till?

Vår fantastiska hjärna!

Ser mönster ...

- mycket och varierat
- analysera och dra slutsatser

Vi är modeller för barnen! Bada dem i språk!

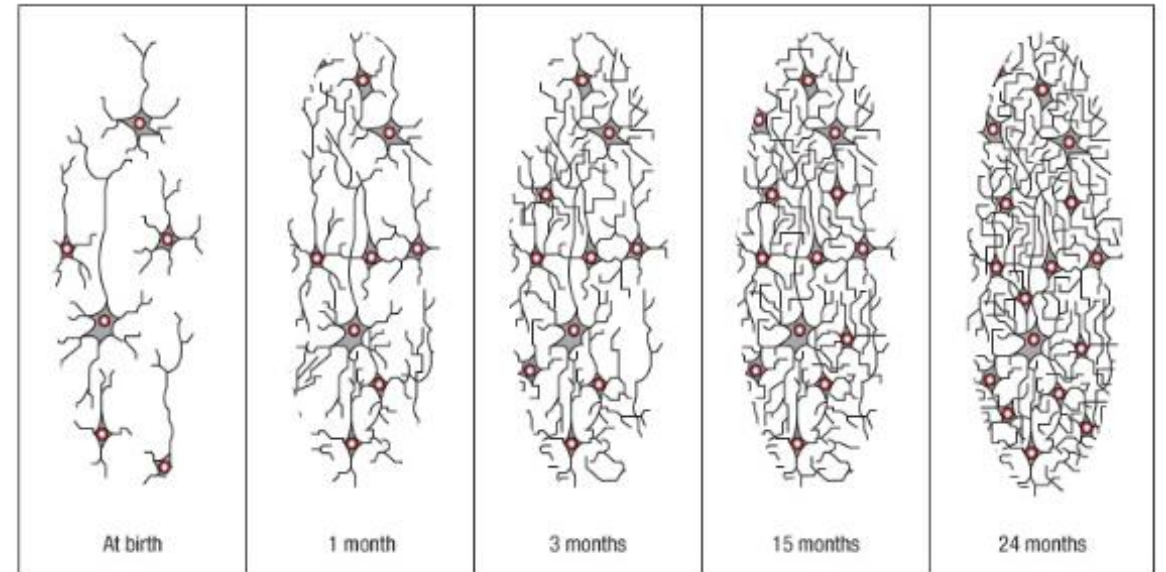

... hjärnceller och kopplingar!

“Use it or lose it”

→ Barn som inte själva initierar
samspele och språkande ...

Over the first two years of life, networks of neurons become increasingly complex and interconnected.

Why are these connections important?

Source: Conel, 1930/1963. (Pearson Revel)

Fler strategier ...

... vänta in och fånga upp

... tolka (övertolka?) och bygg ut

... dra in barnen i dialoger och språkutvecklande samtal

... locka dem att berätta ... och fråga!

... repetera, repetera

... LÄS!

Vilken strategi
passar extra
bra för mig och
”mina” barn?

Läs, läs, läs!

... fantastiskt för ordförrådet

... det händer något magiskt

... det finns alltid en bok som passar!

Enkelt men ändå inte ...

20 min om dagen

3600 min på ett skolår
möter

ca **1 800 000** ord

5 min om dagen

900 min på ett skolår
möter

ca **282 000** ord

1 min om dagen

180 min på ett skolår
möter

ca **8000** ord

(Nagy & Herman, 1987)

Med de yngsta?

- ... inte krav – mysigt! roligt!
- ... visa att det är härligt med böcker
- ... pratläsa och spela teater
- ... ljud, gester och tecken!

Titta! Stora rutchkanan!

ur "Aja & Bja i parken"
illustrationer av Karin Holmström

Ajja åker. Bajja ...

Svissch! Svissch!

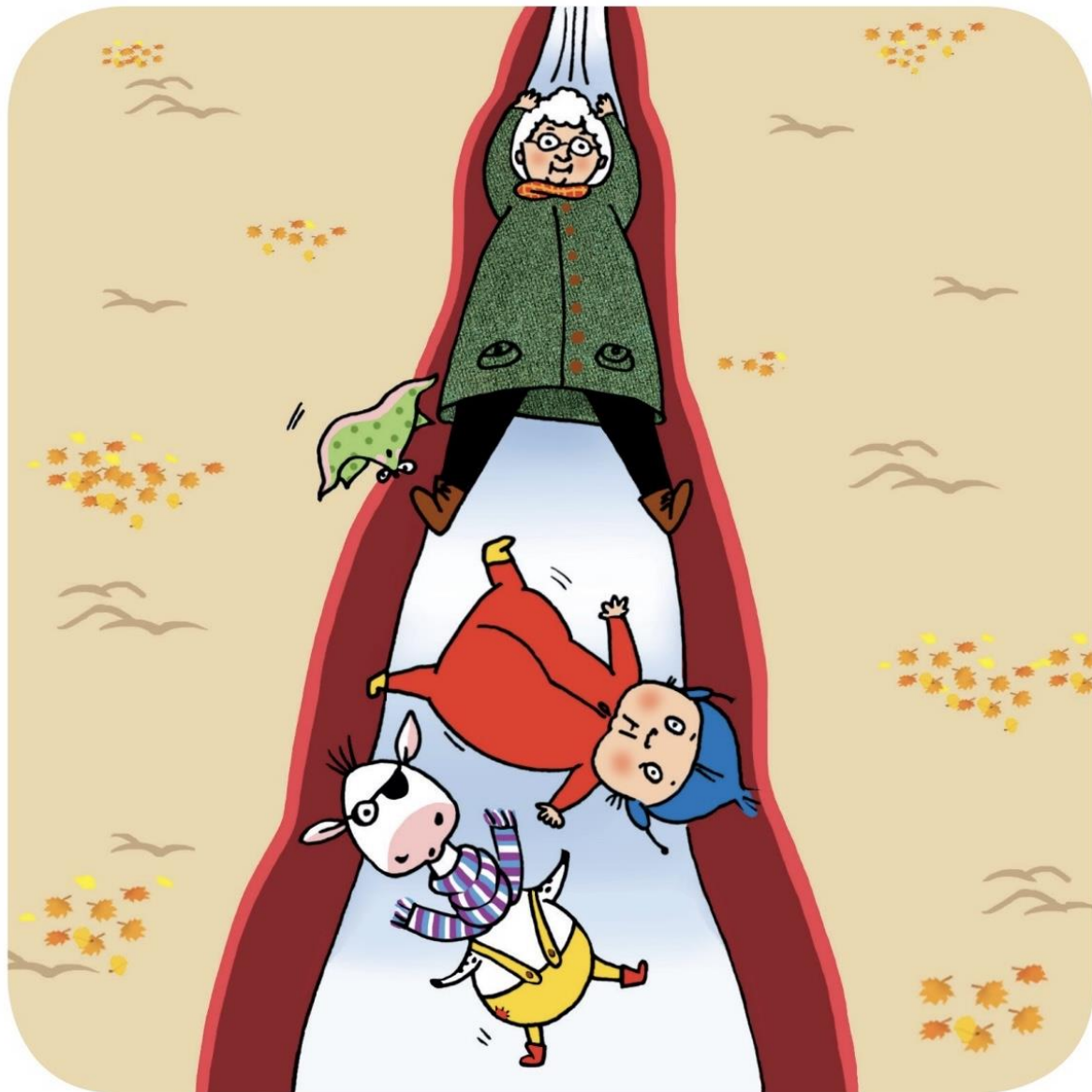
Mormor fastnar.

Uh! Hjälp!

Ajja drar. Bajja drar.

Åhej! Åhå!

Mormor lossnar. Mormor åker.

Svossch!

Varva språklek och läsning!

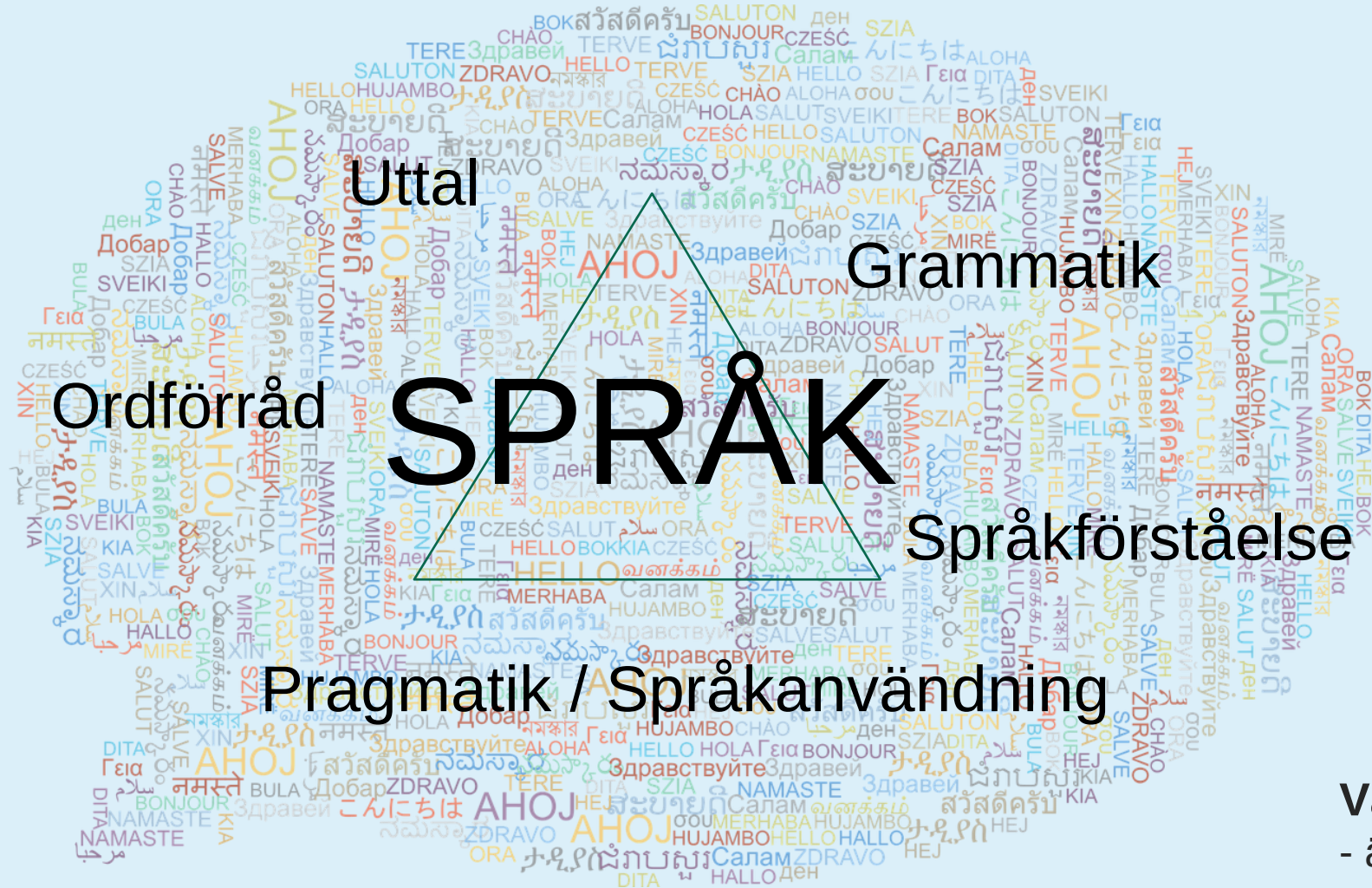
Språkstimulera mera?

www.språkbyggarna.se

www.hattenforlag.se

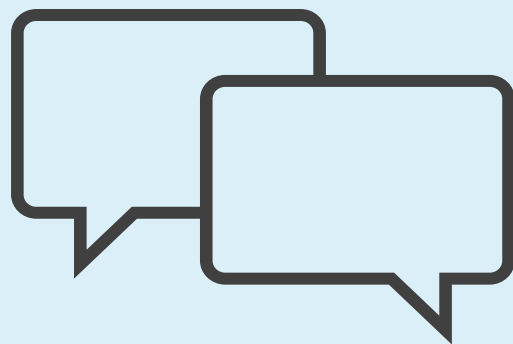
www.snicksnacksnoken.se

www.studentlitteratur.se

Våra barn ...

- är de sena med något?
- vad är nästa steg?
- hur kan vi hjälpa dem med det?

1. Strategierna som passar just "era" barn – hur och när kan ni använda dem?
2. Fick ni andra idéer på något ni kan göra i arbetet för barnens språkutveckling i er vardag?
3. Finns det något som vore extra bra för de flerspråkiga barnen och familjerna
4. Kan ni få med andra på tåget? Vad behöver ni tipsa om eller visa för dem?
5. Finns det någon information i föreläsningen som ni vill föra vidare? Till vem/vilka och när?
6. Finns det andra frågor ni vill diskutera? Eller samarbeten ni vill utveckla?